

Carmen Moliner Martín, la mare.

fraccionat, els pares ho van dividint entre els seus fills.

Quins cultius hi han?

- Ara hi ha de tot, molts arbres: ametlers, arbres fruitals, oliveres, etc., però abans era sobre tot terra de sembrar i malea. Només hi havia una parcel·la amb oliveres, n'havien 365, tantes com dies de l'any. Ara algunes s'han arrancat i les que queden són propietat del meu nebot Vicente Barreda García. Però repeteix que allo que més abundava era la terra de sembrar: es sembrava molt. El meu pare al temps de la sega anava a la Sarratella i

Francisco Moliner Moliner el dia de la seua Comunió

buscava un encarregat que s'ocuparia de portar-li 15 o 20 homes que es desplaçaven fins aci i es quedaven el temps que durava la campanya. Dormien a la pallisa i recordo que la meua mare pastava dies alterns i feia uns 25 pans cada vegada. També matavem una ovella dia si, dia no.

Tenien també ramat, no?

- Sí, teniem un centenar o més d'ovelles i altres tantes cabres. Un parell de pastors estaven fixes i 2 o 3 homes per a llaurar també fixes. Es llaurava a parell. Teniem també prou animals: quatre parells de matxos

per a llaurar, cavall, buros pareros i egues de cria. Recordo que sempre hi havia gent per aci i molt de moviment. A l'entrada teniem un pedris de pedra i ficavem una tauleta davant; allí els homes xarraven i passaven el rato.

Què ha passat amb el pedris?

- El vam llevar quan vam fer la cisterna i algunes obres.

Cal dir que el mas no està massa reformat. No li fa falta. Conserva l'encant de l'antic i les poques reformes s'han fet buscant de no trencar amb eixa estàtica especial que té.

La casa es gran com correspon a la casa d'un bon mas i des d'ella es divisa tota la terra que pertany o pertanyia al propi mas. Dins, el forn i les cuines amb grans fumerals. Fora, al costat el que era abans la pallisa, els corrals, l'era i tres o quatre casetes de gossos.

Paco, el fill, ens diu

Teniu més de 400 jornals de terra, ara està el terreny molt dividit.

que es l'únic "ganao" que hi ha.

- Tenim quatre gossos per a la cacera que es un esport que ens agrada molt.

També estan els corrals, abans amb ovelles i cabres. Ara resten buits o plens de maquinaria agrícola.

Que ens dius de la creu que hi havia darrera?

- Jo no sé ben bé quin és l'origen d'aquella creu, ni per que estava. Sempre la vaig conèixer allí. Després la CNT la va fer llevar. Encara que després la vam tornar a emblanquinar, ja que era blanca. Però finalment vam emblanquinar tota la part de darrera de la casa i es va esborrar.

Veig que té molts pins...

- Sí, tenen 8 o 10 anys, estan per tot el voltant del mas. Alguns van néixer tots sols i com eixos ja estaven allí, puix vam pensar els fills i jo de plantar-ne més.

Tinc entès que li volen comprar el mas, es cert?

